

Azonosító
jel:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2009. október 21.

TÖRTÉNELEM

EMELT SZINTŰ ÍRÁSBELI VIZSGA

2009. október 21. 8:00

I.

Időtartam: 90 perc

Pótlapok száma	
Tisztázati	
Piszkozati	

**OKTATÁSI ÉS KULTURÁLIS
MINISZTERIUM**

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Fontos tudnivalók

Egyértelmű válaszokat adjon, egyértelmű jelöléseket alkalmazzon – javítás esetén is!

Válaszaiban **a lényeg** megfogalmazására törekedjen, **ne lépje túl a rendelkezésre álló helyet!**

Csak annyi válaszelemet írjon, amennyit a feladat kér! (Ha többet ír, a beírás sorrendjében értékeljük válaszait.)

Kérjük, **kék színű** tollat használjon!

A feladatok megoldásához tartsa szem előtt az alábbi javaslatokat!

- Olvassa el figyelmesen a feladatokat!
- Kövesse figyelmesen a feladatlap utasításait!
- Tanulmányozza a feladatokhoz kapcsolódó forrásokat (kép, ábra, szöveg, térkép)!
- Válaszait gondos mérlegelés után, lehetőleg javítás nélkül írja le!
- A személyek, topográfiai adatok és fogalmak csak **pontos helyesírással** értékelhetők!

Eredményes munkát kívánunk!

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

I. RÖVID VÁLASZT IGÉNYLŐ FELADATOK

1. A feladat az ókori görög tudomány történetéhez kapcsolódik.

Egészítse ki az alábbi szöveget a megadott fogalmakkal, nevekkel! Írja a táblázatba a számozott, kipontozott helyre illő fogalom, név betűjelét! Két szó felesleges! (Elemenként 0,5 pont.)

A Kr.e. VI. században, Milétoszból kiinduló új, tudományos gondolkodás elszakadt az istenek cselekedeteinek taglalásától, a (1).....-tól. Szaktudományok ekkor még nem léteztek, a természet és a társadalom jelenségeinek tudományos vizsgálatát a „bölcesség szeretetének”, (2).....-nak nevezték. A demokrácia korában kialakult az első hivatásos értelmiségi réteg, akik fizetség ellenében készítették fel tanítványaikat a szónoklásra. A (3).....-k nem adtak egységes világnézetet, hiszen céljuk a vita útján való meggyőzés volt, ezért azt hangoztatták, hogy minden relatív. Az értékek is emberi megállapodás eredményei. Velük szemben foglalt állást (4)....., aki szerint léteznek örök érvényű értékek, az ember feladat ezek megismerése. Leghíresebb tanítványa, (5)..... továbbfejlesztette ezt az elgondolást, és azt tanította, hogy a világban létező összes dolog nem egyéb, mint az örök és változatlan ideák árnyképe. Athénben iskolát alapított egy ligetben, mely évszázadokon át működött, és nevéből származik az (6)..... kifejezés. Az ő tanítványa, egyben Nagy Sándor nevelője volt (7)....., akit a későbbi szaktudományok alapítójának tartunk. Munkássága nyomán alakult ki a gondolkodás folyamatát vizsgáló tudomány, a (8)..... is.

1	2	3	4	5	6	7	8

- a) Platón b) logika c) dialektika d) Arisztotelész e) Hérakleitosz f) szofista g) filozófia
h) mitológia i) Szókratész j) akadémia

4 pont	
--------	--

2. A feladat a Frank Birodalom történetéhez kapcsolódik.

Egészítse ki a táblázatot! Írja be a megfelelő mezőkbe a hiányzó adatokat! (Elemenként 1 pont.)

Évszám	Helyszín	Személy	Esemény
		Martell Károly	Legyőzte az arabokat
800	Róma		Császárrá koronázták
	Verdun	Lothár, Lajos, Károly	A birodalom felosztása

4 pont	
--------	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

3. A feladat Magyarország középkori történetéhez kapcsolódik.

Válassza ki, melyik törvényszöveg melyik királyhoz kapcsolható! Írja a szöveg betűjelét a táblázat megfelelő mezőjébe! Minden mezőbe legalább két betűjel kerül. (Elemenként 0,5 pont.)

- „Ha valakinek az Isten tizedt adott egy évben, a tizedik részt adja Istennek, és ha valaki a tizedét elrejt, kilenc részt fizessen.”
- „Akik pogány szokás szerint kutak mellett áldoznak, vagy fákhöz, forrásokhoz és kövekhez ajándékokat visznek, bűnükért egy ökörrel fizessenek.”
- „Egész megyéket vagy bármiféle méltóságot örök tulajdonul vagy birtokképpen nem adományozunk.”
- „Ha valamely szabad ember tíz dénár értékűt lop, akasszák fel.”
- „A boszorkányokról pedig, mivel ilyenek nincsenek, semmiféle vizsgálatot ne tartsanak.”
- „Hozzájárultunk tehát, hogy mindenki szabadon rendelkezék mind saját vagyona, mind a királyi adományok felett, míg él, és halála után fiai hasonló tulajdonjoggal örököljenek.”
- „Azt is elrendeljük, hogy ha mi vagy a mi utódaink közül valaki valamely időben ezen rendelkezéseink ellen akarna cselekedni, ennek az oklevélnek erejénél fogva, mind a püspököknek, mind a többi jobbágyoknak és országunk nemeseinek, együttesen és külön-külön, a jelenben és a jövőben mindörökké szabadságukban álljon, hogy a hűtlenség vétke nélkül nekünk és a mi utódainknak ellenállhassanak és ellentmondhassanak.”
- „A papok pedig és az ispánok hagyják meg az összes falusi bírónak, hogy ezek parancsára vasárnap mindenki menjen a templomba.”

uralkodó	törvényszövegek betűjele
I. István	
I. László / Kálmán	
II. András	

4 pont	
--------	--

4. A feladat a francia abszolutizmus történetéhez kapcsolódik.

Válassza ki a megfelelő választ a forrás és ismeretei segítségével a kérdésekre! Karikázza be a helyes válasz számát! (Elemenként 0,5 pont.)

1. forrás

„Megígértem, hogy minden tevékenységemet és a nekem adott tekintélyt a hugenotta párt tönkretételére, a nagyok gőgjének megalázására, összes alattvalóinak kötelességükre szorítására és arra fogom felhasználni, hogy nevét az idegen nemzetek előtt oly polcra emeljem, aminő megilleti.”

a) A fenti idézet XIII. Lajos államminiszterétől származik. Ki ő?

1. Sully

2. Richelieu

3. Vauban

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

b) Milyen felekezetűek a szövegben említett hugenották?

1. református   2. ortodox   3. katolikus

c) Melyik háborúban sikerült XIII. Lajos nevét „oly polcra emelni, aminő megilleti”?

1. spanyol örökösödési háború   2. harmincéves háború   3. hétéves háború

2. forrás

„A hollandok iparcikkeket szállítanak nekünk, hogy cserébe a szükséges nyersanyagokat megkapják tőlünk. Ehelyett nálunk is ..... kell felállítani, hogy ne csak a saját szükségleteinket elégítsék ki, hanem kivitelre is termeljenek. Ezzel pénz áramlana be az országba, ami a kereskedelem legfőbb célja”
(A pénzügyek intendánsa)

d) Melyik kifejezés illik a kipontozott helyre?

1. céheket   2. gyárakat   3. manufaktúrákat

e) Ki volt a fenti forrás szerzője?

1. Talleyrand   2. Colbert   3. Turgot

f) Hogy nevezik a fenti gazdaságpolitikát?

1. fiziokratizmus   2. merkantilizmus   3. utilitarizmus

3. forrás

„Gőgjét és becsvágyát kielégítette ez a ragyogó, tündöklő udvar” (Saint-Simon: Emlékiratok; 1702-1755)

g) Melyik uralkodóra vonatkozik az idézet?

1. XIV. Lajos   2. IV. Henrik   3. V. Károly

h) Hol volt a Saint-Simon által említett fényes udvar, amely mintát jelentett egész Európában?

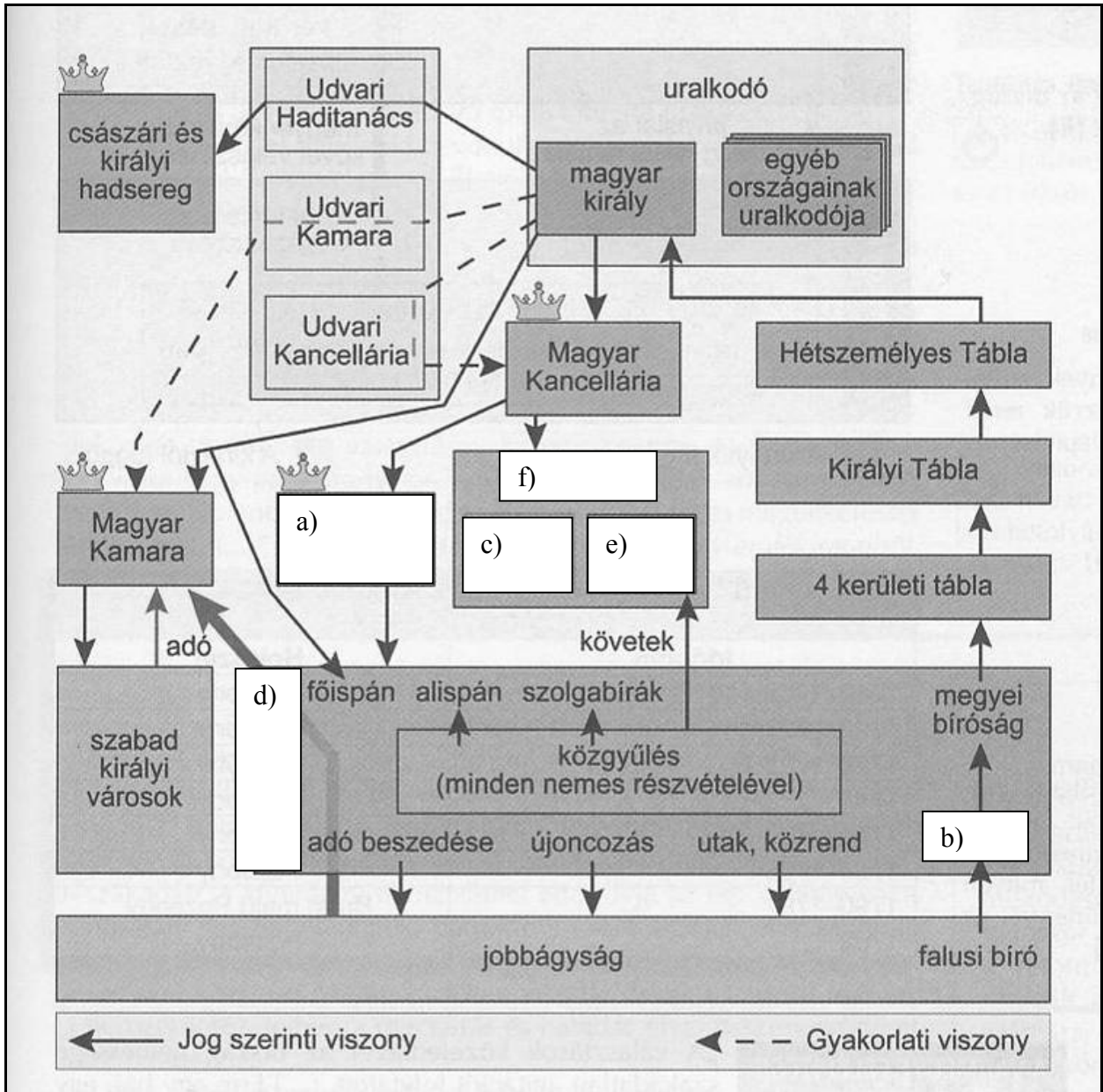
1. Fontainebleau   2. Potsdam   3. Versailles

4 pont	
--------	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

5. A feladat Magyarország XVIII. századi történetéhez kapcsolódik.

Az ábrán Magyarország XVIII. századi államszervezetét láthatja. A betűvel jelzett fogalmak és intézmények nevét írja a megfelelő kipontozott vonalra! (Elemenként 0,5 pont.)

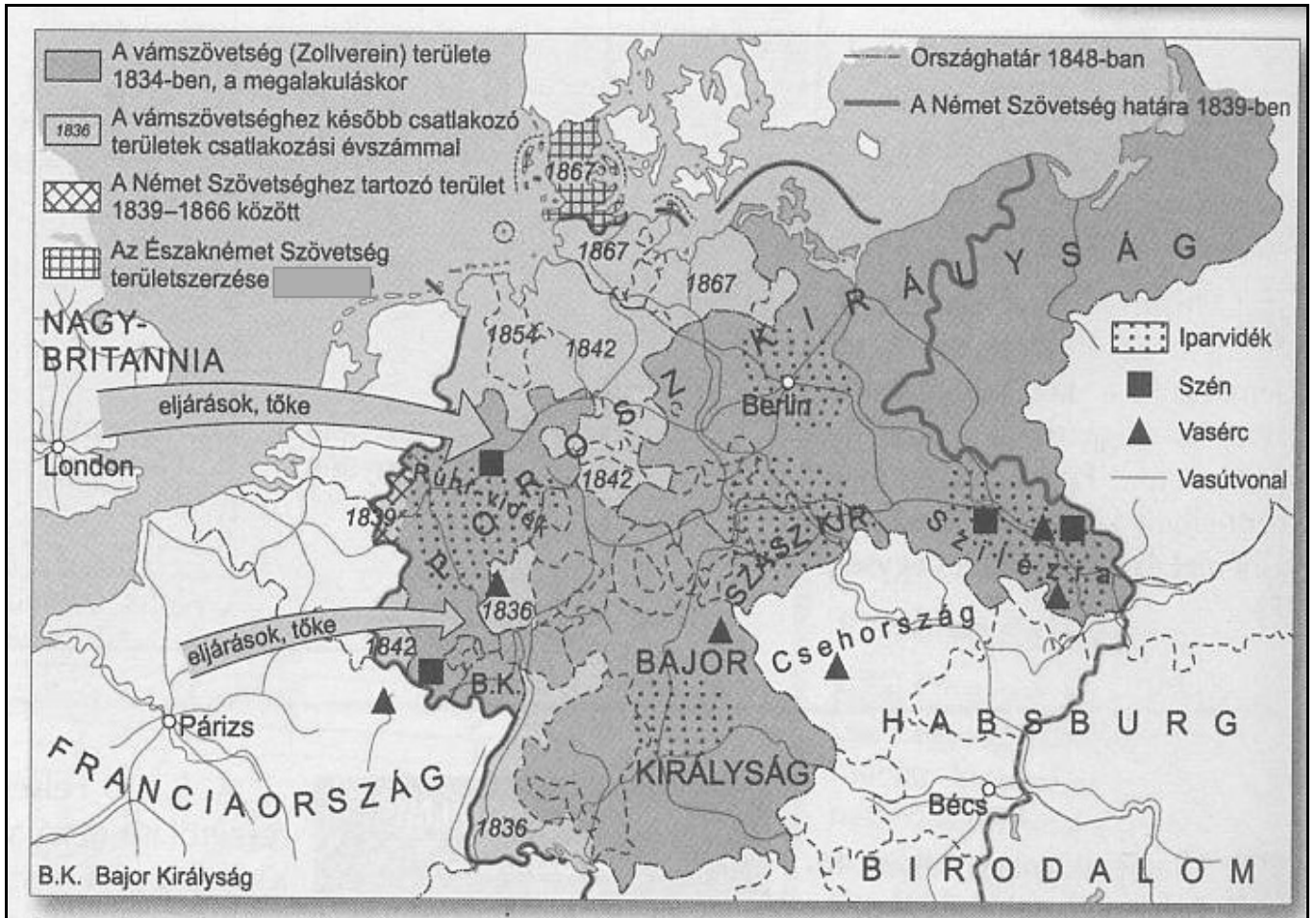

- a) .....   b) .....
- c) .....   d) .....
- e) .....   f) .....

3 pont	
--------	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

**6. A feladat Németország XIX. századi történetéhez kapcsolódik.
A térkép segítségével válaszoljon a kérdésekre!**

a) A vas és a szén kiemelten szerepel a térképen. Mi a jelentőségük a tárgyalt korszakban? (1 pont)

.....

.....

b) Mi a térképről is leolvasható következménye annak, hogy a korszakban a német területek sok kitermelhető ásványkincsel, olcsó és képzett munkaerővel, és a népességrobbanás miatt bővülő belső piaccal rendelkezett? (1 pont)

.....

c) Nevezzen meg két, a Porosz Királysághoz tartozó iparvidéket! (Elemenként 0,5 pont.)

1. ....
2. ....

3 pont	
--------	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

7. A feladat a magyar társadalom rétegződésével és életformájával kapcsolatos a XIX. század elején.

Válaszoljon a kérdésekre a források és ismeretei segítségével! (Elemenként 0,5 pont.)

„Vannak, hála az égnek, igen lelkes, nemes érzésű, mívelt eszű mágnásaink, de őszintén megvallva, bizony ritka madarak, ellenben van magyar mágnás, aki (borzadva mondom) még csak magyarul sem tud... Sok uralkodó fejedelemnél nagyobb birtokúak vannak, kik lelketlenül fecserlik el jobbágyaik verítékéből gyűlt roppant jövedelmöket...” (Wesselényi Miklós: *Balítéletek*)

a) Melyik társadalmi rétegről szól a szöveg? Karikázza be a megfelelő válasz jelét!

- A) értelmiség
- B) köznemesség
- C) arisztokrácia
- D) polgárság

b) A nemesség mely rétegeire vonatkoznak az alábbi leírások? Válaszát írja a pontozott vonalra!

- A) Szerepüket részben anyagi helyzetüknek, óriási földbirtokaiknak köszönhették, részben a birodalomban, illetve a hazai állami adminisztrációban betöltött katonai vagy hivatali szereplésüknek.
- B) A kisnemességnél is szegényebb, jobbágyteleknyi földdel sem rendelkező, tulajdonképpen zsellér állapotú, vagyontalan nemesek. Csizma helyett szegényparasztoakra jellemző lábbeliben jártak.
- C) Ők voltak a megyei közélet mozgatói; a XVIII. század végétől a birtokaprózódás miatt e réteg is kezdett elszegényedni. Többségük szerény, földszintes falusi kúriában lakott.

c) Pótolja a parasztságra vonatkozó alábbi szövegből a hiányzó szavakat!

„Politikai jogai a következőképp alakulnak. Az 1791. évi törvény által visszaállított szabad ..... joggal bírván, többé nincs röghöz kötve. Szerzeményeinek annyira ura, amennyiben azt gyermekeik .....; azok nemlétében végrendelkezhetik, de hagyatékának egyharmada a földesurat illeti, aki végrendelet hiányában az egészre kezet tehet.” (Berzeviczy Gergely: *A parasztnak állapotáról és természetéről Magyarországon*)

d) Nevezze meg azokat a jobbágyi léthez kötődő fogalmakat, amelyeket az alábbi idézetek leírnak!

„A saját nevében idegenek, annál kevésbé a földesúr ellen pert nem indíthat. Ügyeiben és vétkei felett a földesúr még akkor is ítélkezik, ha azok őt magát szintén illetnék. Világos ebből, hogy a parasztnak sem polgári, sem személyi jogai ténylegesen nincsenek.” (Berzeviczy Gergely: *A parasztnak állapotáról és természetéről Magyarországon*)

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

A) a földesúri bíróság neve: .....

„...se bot, se vessző nem hozott még egy országot is virulásra, s csak halvány s rossz illatú virágokat természet a kényszerítve dolgozó kéz...” (Szechenyi István: Hitel)

B) a jobbágyi kötelezettség neve: .....

4 pont	
--------	--

8. A feladat a sztálini gazdaságpolitikával kapcsolatos.

A mellékelt képek a mezőgazdaság szovjet típusú átalakításának három jelenségére utalnak. Válasszon ki két képet! A megadott öt fogalom közül válassza ki, és röviden magyarázza is meg a képekhez tartozó fogalmakat!

Paraszt, menj a kolhozba!

1.

Ki a kulákkal a szövetkezetből!

2.

Traktorok felsorakozása a Lenin-kolhozban, 1933

3.

Fogalmak: kollektivizálás; személyi kultusz; államosítás; kuláktalanítás; a mezőgazdaság iparosítása;

a) A kép sorszáma:.....

Fogalom: .....(0,5 pont)

Fogalom-magyarázat: .....

.....(1 pont)

b) A kép sorszáma:.....

Fogalom: .....(0,5 pont)

Fogalom-magyarázat: .....

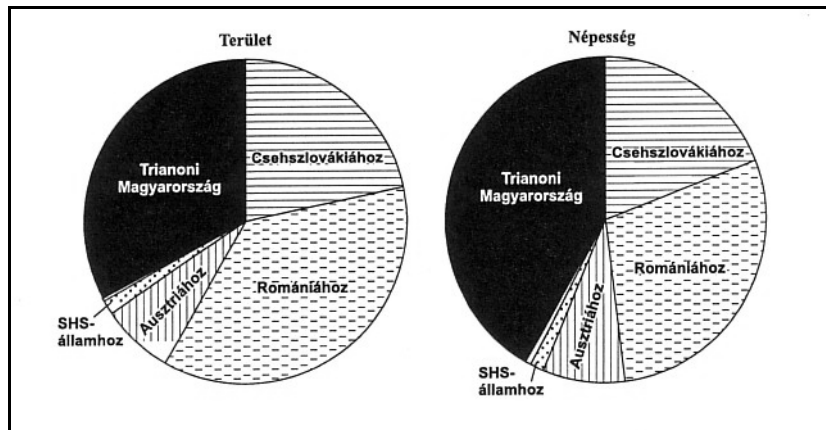
.....(1 pont)

3 pont	
--------	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

9. A feladat trianoni békeszerződés következményeivel kapcsolatos.

Válaszoljon a kérdésekre a források és ismeretei segítségével! (Elemenként 0,5 pont.)

Az Osztrák–Magyar Monarchia utódállamainak részesedése a történelmi Magyarország területéből és népességéből

Népességváltozás és anyanyelv a Kárpát-medencében (ezer fő)

Utódállam	Magyar	Német	Szlovák	Román	Rutén	Horvát	Szerb	Egyéb
Csehszlovákiához	1072	265	1703	21	442	3	0,4	63
Romániához	1664	557	32	2819	10	2	56	96
Szerb-Horvát-Szlovén Királysághoz	459	308	46	80	11	92	378	145
Ausztria	26	216	1	0,02	0,05	45	0,01	4
A trianoni Magyarországon maradt	6718	555	164	28	1	40	26	66

a) Területének vagy lakosságának vesztette el nagyobb részét Magyarország a trianoni békében?

.....

b) Melyik országhoz került a legnagyobb lélekszámú magyar kisebbség?

.....

c) A felsorolt kifejezések közül melyik az a kettő, amely a nemzetiségi viszonyokat tekintve jellemző a két világháború közötti Magyarországra? *Jelölje aláhúzással!*

soknemzetiségű állam

nemzetek szövetsége

dualista állam

etnikailag homogén állam

multietnikus állam

nemzetállam

szövetségi állam

d) Melyik lett a legnagyobb lélekszámú nemzetiség a Trianon utáni Magyarországon?

.....

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

e) Melyik országgal szemben sikerült 1921-ben népszavazással módosítani a Trianoni békeszerződést?

.....

3 pont	
--------	--

10. A feladat az 1945 és 1948 közötti magyar történelemmel kapcsolatos. Válaszoljon a kérdésekre a forrás és ismeretei segítségével!

„A Magyar Kormány köteles rendszeresen magyar valutában pénzüsségeket kifizetni és árukat (üzemanyagot, élelmiszert stb.) eszközöket és szolgáltatásokat rendelkezésre bocsátani, melyekre a Szövetséges (Szovjet) Főparancsnokságnak funkciói teljesítésére, valamint a Szövetséges Államok ama misszióinak és képviselőiteinek [...] szükségük lehet. [...]

A fegyverszünet egész időtartamára [...] bizottságot létesítenek Magyarországon, amely szabályozni és ellenőrizni fogja a fegyverszünet feltételek végrehajtását.” (A szövetséges hatalmak és Magyarország közötti fegyverszüneti egyezmény; 1945. január 20.)

„...azok az államok, amelyek Magyarországgal háborúban állanak, s az európai ellenséges államok ellen jelentős katonai erőkkel cselekvőleg folytattak háborút, a továbbiakban: »Szövetséges és Társult Hatalmak«-nak nevezve, egyrésztől és Magyarország másrésztől;

[...] ennél fogva megállapodtak abban, hogy kijelentik a hadiállapot megszűnését és e célból a jelen békeszerződést megkötik [...]

1. cikk. 1. Magyarország határai Ausztriával és Jugoszláviával ugyanazok maradnak, mint amelyek 1938. évi január 1-jén voltak. [...]

22. cikk. 1. A jelen szerződés életbelépését követően minden szövetséges fegyveres erőt 90 napon belül Magyarországról vissza kell vonni, mindazonáltal a Szovjetunióknak fennmarad a joga magyar területen oly fegyveres erők tartására, amelyre szüksége lehet ahhoz, hogy a szovjet hadseregnek az ausztriai szovjet megszállási övezettel való közlekedései vonalait fenntartsa.” (A Magyarországgal kötött békeszerződés)

a) Hogyan nevezték azt a szervezetet, amely a békeszerződés hatályba lépéséig a győztes hatalmak akaratát közvetítette Magyarországon? Aláhúzással válaszoljon! (0,5 pont)

A) Antant Misszió

B) Szövetséges Ellenőrző Bizottság

C) Szovjet Felszabadítási Bizottság

b) Nevezze meg azt az országot, amely elsődleges befolyást gyakorolt a fenti szervezet magyarországi működése során! (0,5 pont)

.....

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

c) Nevezzen meg két kül- és/vagy belpolitikai okot, amelyek elősegítették a kommunisták térnyerését Magyarországon! (Elemenként 0,5 pont)

d) Melyik évben és hol írták alá Magyarországgal a II. világháborút lezáró békeszerződést?

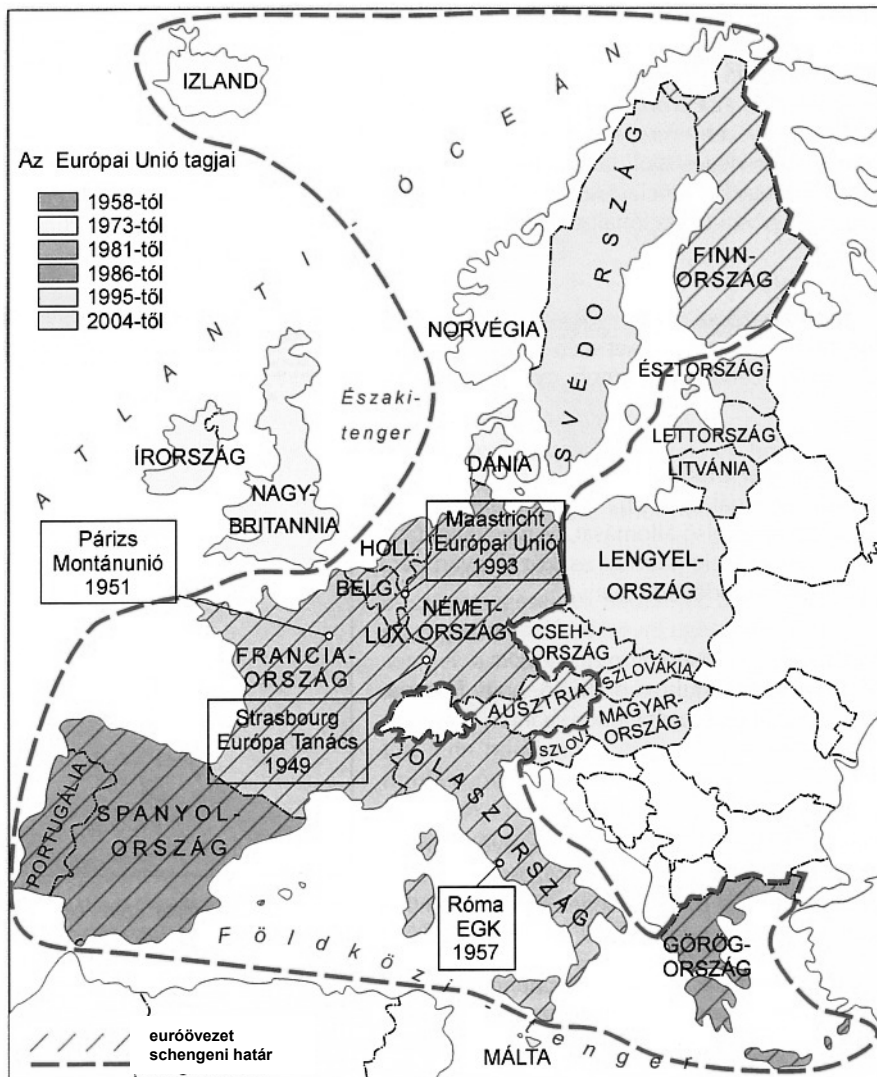
Időpont (év): ..... (0,5 pont)

Helyszín: .....(0,5 pont)

e) Milyen jogcímen maradtak szovjet csapatok Magyarországon a békeszerződés aláírása után? (1 pont)

4 pont	
--------	--

11. A feladat az európai integrációval kapcsolatos.
A térkép és ismeretei alapján válaszoljon a kérdésekre!

Az Európai Gazdasági Közösség, illetve az Európai Unió tagjai (2007 előtt)

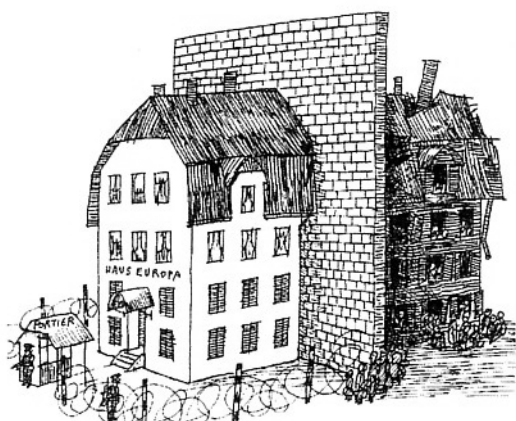
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

a) **Tegyed időrendi sorrendbe az európai integrációs folyamat fontos állomásait! Kezdje a legkorábbival! Írja a betűjeleket az üresen hagyott négyzetekbe! (1 pont)**

- A) A Maastrichti Szerződés aláírása
- B) Németország újraegyesítése
- C) Az Európai Gazdasági Közösség tagországainak száma tizenkettő
- D) Az Európai Gazdasági Közösség megalakulása
- E) Görögország csatlakozása az EGK-hoz (1981)

	E			
--	---	--	--	--

b) **Hogyan fejezi ki a karikatúra a kelet-közép-európai rendszerváltások előtti Európa fő problémáit? Értékelje, hogy mire vonatkoznak az aláhúzással megjelölt sajátosságok! Válaszát írja a kipontozott részre! (Elemenként 0,5 pont.)**

Az Európa-ház

1. az Európa-ház két fele között felhúzott fal: .....
2. az Európa-ház keleti (falon túli) felének állapota: .....

c) **Hogyan nevezzük a Maastrichti Szerződés aláírásával létrejött szervezetet? (1 pont)**

d) **Mit jelent az eurózóna fogalma? (0,5 pont)**

e) **Mit jelent az uniós tagállamok polgárainak a schengeni határ? (0,5 pont)**

4 pont	
--------	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

12. A feladat Magyarország jelenkori életviszonyaival, demográfiai sajátosságaival kapcsolatos.

A források és ismeretei segítségével döntse el, hogy a felsorolt állítások melyik korszakhoz köthetőek! A vonatkozó betűjelet írja a táblázat megfelelő mezőjébe! (Elemenként 0,5 pont.)

A FONTOSABB TARTÓS FOGYASZTÁSI CIKKEK 100 HÁZTARTÁSRA JUTÓ SZÁMA			
	1960	1970	1980
Hűtőgép	1	35	87
Mosógép	19	70	91
Porszívó	4	38	76
Személygépkocsi	0	6	26
Motorkerékpár	7	16	21
Rádió	73	101	142
Televízió	5	66	99
Lemezjátszó	5	15	29
Magnetofon	2	9	37

A foglalkoztatási szerkezet változásai Magyarországon a XX. században

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

- A) A társadalmi-gazdasági átalakulás nagyfokú munkanélküliséggel járt.
B) Az iparosodás miatt dinamikusan nőtt a vidéki nagyvárosok lélekszáma.
C) Jelentősen emelkedett a lakosság életszínvonala.
D) Az állam egyre kevésbé tudta biztosítani a szocialista rendszer vívmányait, pedig a felvett kölcsönök nagy részét az életszínvonal fenntartására fordították.
E) Megkezdődött a lakosság lélekszámának csökkenése.
F) Megszűnt a szélesebb rétegekre is jellemző korábbi napi nélkülözés.
G) Az agrárkeresők aránya 10% alá csökkent.
H) Általános volt a teljes foglalkoztatottság, az életkörülmények javulása a társadalmi közérzet javulásához vezetett.

Az 1960-as, 70-es évek	
Az 1980-as évek	
A rendszerváltozás utáni időszak	

4 pont

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

I. Egyszerű, rövid feladatok	maximális pontszám	elért pontszám
1. Ókori görög tudomány	4	
2. Frank Birodalom	4	
3. Árpád-kori törvények	4	
4. Francia abszolutizmus	4	
5. Magyarország államszervezete a XVIII. században	3	
6. Németország a XIX. században	3	
7. A magyar társadalom a XIX. század elején	4	
8. Sztálini gazdaságpolitika	3	
9. Trianoni békeszerződés	3	
10. Magyarország 1945 és 1948 között	4	
11. Az európai integráció	4	
12. A jelenkori Magyarország	4	
Összesen	44	

_____
javító tanár

Dátum: .....

	elért pontszám	programba beírt pontszám
I. Egyszerű, rövid feladatok		

_____
javító tanár

_____
jegyző

Dátum: .....

Dátum: .....

Megjegyzések:

- Ha a vizsgázó a II. írásbeli összetevő megoldását elkezdte, akkor ez a táblázat és az aláírási rész üresen marad!
- Ha a vizsga az I. összetevő teljesítése közben megszakad, illetve nem folytatódik a II. összetevővel, akkor ez a táblázat és az aláírási rész kitöltendő!

Azonosító
jel:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2009. október 21.

TÖRTÉNELEM
EMELT SZINTŰ
ÍRÁSBELI VIZSGA

2009. október 21. 8:00

II.

Időtartam: 150 perc

Pótlapok száma	
Tisztázati	
Piszkozati	

OKTATÁSI ÉS KULTURÁLIS
MINISZTERIUM

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Fontos tudnivalók

Egyértelmű válaszokat adjon, **egyértelmű jelöléseket** alkalmazzon – javítás esetén is!
Válaszaiban **a lényeg** megfogalmazására törekedjen, **ne lépje túl a rendelkezésre álló helyet!**
Kérjük, **kék színű** tollat használjon!

A feladatok megoldásához tartsa szem előtt az alábbi javaslatokat!

- Olvassa el figyelmesen a feladatokat!
- Kövesse figyelmesen a feladatlap utasításait!
- Tanulmányozza a feladatokhoz kapcsolódó forrásokat (kép, ábra, szöveg, térkép)!
- Használja minden feladat megoldásához a megengedett segédeszközöket: a középiskolai történelmi atlasz térképeit és a helyesírási szótárt! A személyek, topográfiai adatok és fogalmak csak **pontos helyesírással** értékelhetők!
- Válaszait gondos mérlegelés után, lehetőleg javítás nélkül írja le!

A szöveges, kifejtendő feladatok elkészítéséhez az alábbi munkamenetet javasoljuk:

1. Helyezze el időben és térben a feladatban megjelölt problémát!
2. Használja föl a feladat megértéséhez a forrásokat, illetve a középiskolai történelmi atlaszt!
3. Gyűjtse össze azokat az általános fogalmakat (fejlődés, változás, termelés stb.), illetve az adott korszakhoz kapcsolódó fogalmakat (pl. várjobbágy, céh, személyi kultusz), amelyekkel az adott probléma bemutatható!
4. Építse be fogalmazásába a forrásokból megszerezhető információkat, következtetéseket!
5. Ha szükséges, készítsen vázlatot, illetve pizkozatot!
6. Tárja föl a probléma előzményeit, okait, következményeit!
7. Fogalmazzon meg feltételezéseket, magyarázatokat!
8. Építse be mondanivalójába önálló ismereteit (pl. nevek, évszámok), nézőpontját, véleményét!
9. Ügyeljen arra, hogy mondatai világosak legyenek!
10. Szerkessze meg szövegét, és figyeljen a helyesírássra is!

Tájékoztatásul:

Az esszék javításának szempontjai:

- a feladat megértése,
- megfelelés a tartalmi követelményeknek,
- a válasz megszerkesztettsége, logikussága, nyelvhelyessége.

Eredményes munkát kívánunk!

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Olvassa el figyelmesen!

A következő feladatok közül összesen **négyet** kell kidolgoznia.

Az alábbi szabályok alapján kell választania:
kidolgozandó:

kettő rövid és **kettő** hosszú feladat, amelyek közül **mindegyik más-más korszakra** és legalább **kettő a magyar történelemre** vonatkozik.

Tanulmányozza figyelmesen a feladatokat!

	Sorszám	Korszakok, témák	A feladat típusa
Egyetemes történelem	13.	A népvándorlás	rövid
	14.	Az ókori Athén	hosszú
	15.	II. ipari forradalom	rövid
	16.	A náci Németország	hosszú
Magyar történelem	17.	A magyar társadalom a XIV. században	rövid
	18.	A Rákóczi-szabadságharc	hosszú
	19.	Dualizmus kori vasútépítés	rövid
	20.	Reformkori gazdaság	hosszú
	21.	Kállay miniszterelnöksége	rövid
	22.	A Magyar Köztársaság alkotmányos rendszere	hosszú

A feladatok tanulmányozása után **karikázza be a választott feladatok sorszámát!**

Ellenőrizze választása helyességét az alábbi táblázat kitöltésével!

A feladatválasztás szempontjai	Igen
Négy feladatot választott?	
Legalább két magyar történelmi feladatot választott?	
Legalább egy egyetemes történelmi feladatot választott?	
Két rövid és két hosszú feladatot választott?	
Mind a négy kiválasztott feladata különböző korszakból való? (A táblázatban a korszakokat a kettősvonal választja el.)	
Egyértelműen jelölte feladatválasztásait?	

A feladatok közül **csak a választott négyet dolgozza ki**, a többit hagyja üresen!

A válaszok elkészítése során **fogalmazvány** (piszkozat) készíthető!

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

13. A feladat a népvándorláshoz kapcsolódik.

(rövid)

Mutassa be a források és ismeretei segítségével a hunok szerepét a népvándorlásban és a Római Birodalom hanyatlásának történetében! Használja a középiskolai történelmi atlaszt!

Kronológia	
IV. század	A rómaiak germánokat telepítenek le szövetségesként, akik évi díjazás fejében vállalják a határ őrzését.
375	A hunok legyőzik a keleti gótokat
376	A nyugati gótokat betelepítik a Római Birodalomba.
451	A catalaunumi csata: a hun terjeszkedés megállítása
453	Attila halála: a hun birodalom felbomlása

„A hunok népének vadsága minden képzeletet felülmúl. Ha támadás éri őket, ék alakban vonulnak csatába. Mivel könnyen és gyorsan mozognak, szántsándékkal szétszóródva oly hirtelen csapnak át támadásba, hogy rendezetlenül is roppant vérengzést okozva száguldoznak, de sietségük miatt sem megerősített hely ostromlása, sem az ellenséges tábor fosztogatása közben nem látni őket. Meg is érdeklik a világ legfélelmetesebb harcosainak hírére, mert messziről, éles csonthegygel ellátott nyilakkal lődöznek [...] közelharcban pedig halált megvető bátorsággal küzdenek. Ezeknél senki nem szánt, még csak hozzá sem nyúl az ekéhez: mindannyian jelölt lakóhely nélkül, otthon és törvény, állandó szokás nélkül kóborolnak, mintha mindig menekülnének valaki elől lakásul szolgáló szekerekkel.”
(Ammianus, Marcellinus)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

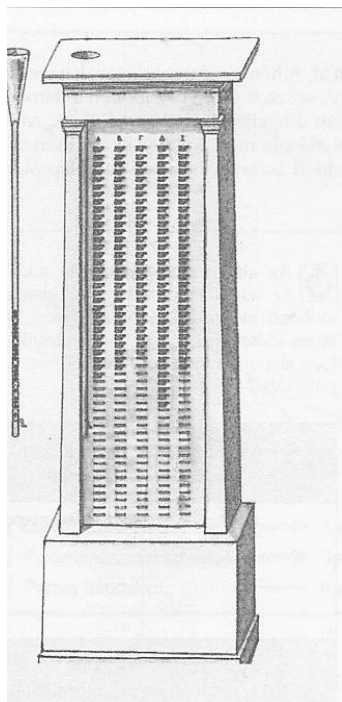
Szempontok	Elérhető	Elért
	pont	
Feladatmegértés	4	
Tájékozódás térben és időben	4	
Szaknyelv alkalmazása	4	
Források használata	6	
Eseményeket alakító tényezők feltárása	8	
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség	2	
Összpontszám	28	
	Osztószám 4	
Vizsgapont	7	

14. A feladat az ókori Athén történelméhez kapcsolódik. (hosszú)

Mutassa be a források és ismeretei segítségével az athéni demokrácia kialakulásának folyamatát a Kr. e. VII. századtól a demokrácia virágkoráig!

„Szolón az összes vezető tisztséget, ahogy addig is volt, a jómódúaknak kívánta fenntartani, az államügyek egyéb intézését azonban, amelyben a nép addig nem vett részt, közössé tette. Bevezette a polgárok vagyonebecslését. [...] Egy további tanácsot is szervezett a négy törzsből olyan módon, hogy mindegyik 100-100 tagot választott. Ezek feladata az volt, hogy a népgyűlést megelőzően tanácskozzanak, és előzetes javaslatuk nélkül semmit se engedjenek a népgyűlés elé terjeszteni.” (Plutarkhosz: *Párhuzamos életrajzok*)

„Peisizisztratosz az állam ügyeit mértéktartóan vezette, és inkább alkotmányosan, mint türannosz módjára, mert egyébként is emberszerető és szelíd volt. [...] Egyébként sem terhelte meg a tömegeket semmivel uralkodása idején, hanem mindig békét teremtett számukra, és biztosította a belső nyugalmat. [...] Mindabból, amit róla mondtak, a legnagyobb jelentőségű az, hogy népbarát lelkületű volt és emberséges.” (Arisztotelész: *Az athéni állam*)

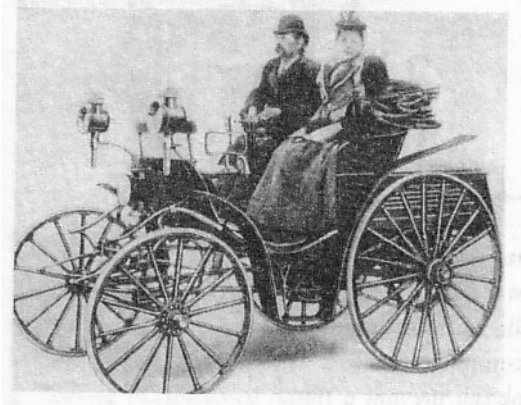
„Minden egyes ember fogott egy cserépdarabot, és ráírta, hogy kit akar eltávolítani a polgárok közül, majd odavitte az agora egy bizonyos helyére, amely korláttal volt körülkerítve. Az arkhónok először a cserepek mennyiségét számlálták össze, ha ugyanis hatezernél kevesebben voltak a szavazók, a cserépszavazás érvénytelennek számított. Azután külön rakták mindegyik nevet, és azt, akit a legtöbbnek írtak fel, tíz évre kiutasították, de úgy, hogy az illető megmaradt javai élvezetében.” (Plutarkhosz: *Párhuzamos életrajzok*)

Sorsológép Periklész korából (rekonstrukció)

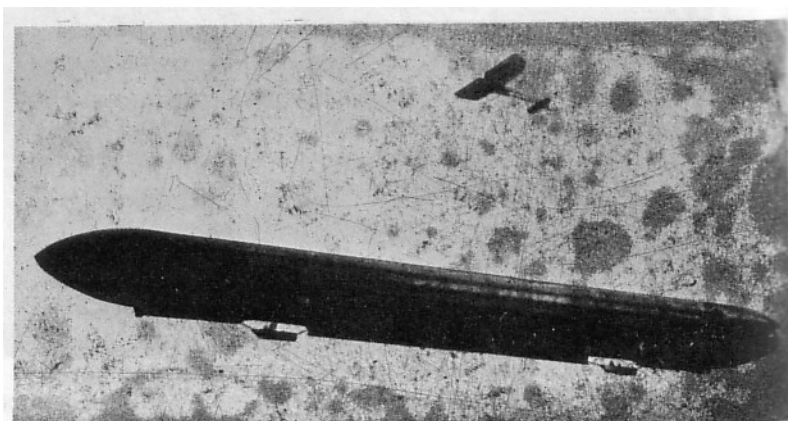

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Karl Benz saját tervezésű autóján; 1886

A kormányozható léghajó (Zeppelin) és a repülőgép versenye; 1911

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Szempontok	Elérhető	Elért
	pont	
Feladatmegértés	4	
Tájékozódás térben és időben	4	
Szaknyelv alkalmazása	4	
Források használata	6	
Eseményeket alakító tényezők feltárása	8	
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség	2	
Összpontszám	28	
	Osztószám 4	
Vizsgapont	7	

16. A feladat a náci Németország történetéhez kapcsolódik.

(hosszú)

Mutassa be a források és ismeretei segítségével Hitler politikai nézeteit és a náci ideológiát!

- „1. Követeljük, hogy a népek önrendelkezési joga alapján valamennyi német Nagy-Németországban egyesüljön.
2. Követeljük a versailles-i és a St. Germain-i békeszerződések hatályon kívül helyezését.
3. Népünk ellátásának biztosítására és népfeleslegünk letelepítésére területet követelünk.
4. Csak az lehet állampolgár, aki néptárs. Csak az lehet néptárs, akinek ereiben tiszta vér folyik. Éppen ezért zsidó nem lehet néptárs.
6. Követeljük, hogy mindenféle hivatalt csak állampolgár tölthessen be.
11. Követeljük a munka nélkül szerzett jövedelmek megszüntetését.
13. Követeljük a társaságok tulajdonában lévő üzemek államosítását.
15. Követeljük az öregekről való gondoskodás nagyszabású kiépítését.
23. Követeljük, hogy törvényes harc folyjék a tudatos politikai hazugságok ellen. Követeljük, hogy minden újság összes munkatársa német néptárs legyen.” (Az NSDAP programja; 1922)

„A természet nem tűri a gyöngébb egyedeknek az erősebbekkel való közösülését, és még kevésbé engedi meg, hogy a magasabb rendű faj az alacsonyabb rendű fajjal olvadjon egybe, mert különben egy csapással kárba vész az egész munkája. A történelemből leszűrt tapasztalatok ezt számtalanszor igazolják. Az árja fajoknak alacsonyabb rendű népekkel való vérkeveredése mindig a kultúrnívó süllyedését jelentette. A legnagyobbbrészt germán elemekből álló Észak-Amerika lakossága más kultúrával rendelkezik, mint Közép- és Dél-Amerika, ahol a főleg latin bevándorlók gyakran erősen keveredtek a bennszülöttekkel. [...]

Az államhatárokat emberek teremtik és emberek változtatják meg. Hogyha egy népnek sikerült aránytalanul nagy területre szert tennie, az még nem kötelez senkit sem arra, hogy ezt megváltoztathatatlanul ismerje el. Miként az a terület,

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

amelyen ma állunk, egykor nem az égből pottyant őseink ölébe, hanem életük kockáztatásával kellett kiharcolniuk, éppen úgy a népünk létkérdését jelentő újabb földterületeket sem a népek kegye fogja kiutalni, hanem csak a győzelmes kard ereje. Ott folytatjuk, ahol őseink hatszáz évvel ezelőtt abbahagyták. Megállást parancsolunk az örökös germán vándorlásnak Európa déli és nyugati része felé és kelet felé tekintünk. Lezárjuk a háború előtt idők gyarmati politikáját, és rátérünk a jövő földbirtok-politikájára. Ha Európában új területről és új termőföldről beszélünk, akkor csak Oroszország felé tekinthetünk.” (Hitler: *Mein Kampf*; 1925)

*Ébredjete! Szavazzatok a Népi Blokkra!
(Náci választási plakát)*

*Hitler építkezik. Segítsetek! Vásároljatok német árut!
(Náci propagandaplakát)*

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Szempontok	Elérhető	Elért
	pont	
Feladatmegértés	8	
Tájékozódás térben és időben	4	
Szaknyelv alkalmazása	6	
Források használata	10	
Eseményeket alakító tényezők feltárása	12	
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség	8	
Összpontszám	48	
	Osztószám 3	
Vizsgapont	16	

17. A feladat a középkori magyar történelemhez kapcsolódik. (rövid)
Mutassa be a források és ismeretei segítségével, hogyan szabályozta a magyar társadalom átalakulását I. (Nagy) Lajos jogalkotása!

A magyar társadalom a XIV. században			
király		kiváltságosok	
bárok	püspökök		
köznemesség	papság		
		városi polgárság	kiváltsággal nem rendelkezők
jobbágyság			

„6. Ezenkívül bármely szabad faluban élő jobbágyainktól – kivéve a fallal övezett városokat – ezek minden terményének és borának kilenced részét fogjuk beszedni, és a bárók is bármely birtokaikon élő minden jobbágyuktól hasonlóképpen szedjük be azok minden terményének és borának a kilencedrészét a saját szükségletükre.

10. Mi tehát királyi kegyelmünkkel meghallgatván mondott országunk főpapjainak, báróinak, előkelőinek és nemeseinek kérését, óhajuknak kegyesen eleget tenni akarván, második András király úrnak aranypecsétjével megerősített, szóról szóra ide beiktatott levelét, az abban foglalt minden szabadsággal egyetemben elfogadjuk, helyesljük és jóváhagyjuk.

11. Kivéve egyedül a kiváltságlevélből kizárt cikkelyt: Hogy az örökösök hátrahagyása nélkül elhaló nemeseknek jogukban és szabadságukban áll az egyházak, avagy tetszésük szerint mások részére adakozni, hagyományt tenni, birtokaikat eladni vagy elidegeníteni. Sőt ellenkezőleg, éppenséggel ne legyen joguk ezt megtenni, hanem birtokaik jog és törvény szerint legközelebbi atyafiaikra háramoljanak.

Ugyanazon nemeseknek kérésébe is beleegyeztünk, hogy az országunk határai közt lakó valódi nemesek, még az országunk határai közt fekvő hercegi tartományokban levők is, megannyian ugyanazon egy szabadsággal éljenek.”

(I. Lajos dekrétuma; 1351)

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Szempontok	Elérhető	Elért
	pont	
Feladatmegértés	4	
Tájékozódás térben és időben	4	
Szaknyelv alkalmazása	4	
Források használata	6	
Eseményeket alakító tényezők feltárása	8	
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség	2	
Összpontszám	28	
	Osztószám 4	
Vizsgapont	7	

18. A feladat a Rákóczi-szabadságharchoz kapcsolódik. (hosszú)
Mutassa be a források és saját ismeretei segítségével a Rákóczi-szabadságharc fordulópontjait! Elemzésében a katonai és politikai változásokra, azok belföldi és külföldi tényezőire összpontosítson!

„Ismét felszakadnak a híres magyar nemzet sebei, a nemzet megsértett szabadságának annyiszor mostohán kezelt sebesülése, s most már az a veszély fenyeget, hogy tagjai lassú sorvadása közben az ausztriai uralkodóház végzetes uralma alatt az egészséges törzset is a végső halálos pusztulásba dönti, s azt követeli, karddal vágjuk ki. Az oly sok nagy mozgalom legfőbb oka most és mindig az ősi törvények szégyenletes eltörlése.” (Rákóczi Ferenc kiáltvány; 1703)

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

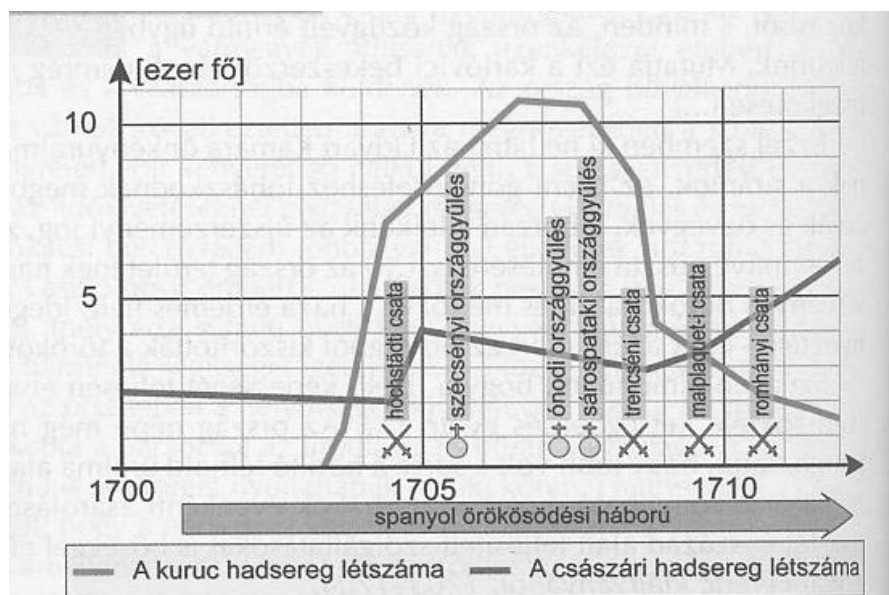
„2. Az Austriai Háznak álnokul velünk való bánása onnan is kitetszik, hogy nem lévén maga kötelességére semmi tekintete, erőszak-tételre, vérontásra, és ezen Magyar Nemzet feltett eltörlésére kifakadott. Az Ország lakos Rendeinek, és azok szabadságának ellenségévé változtatta magát.

6. E mostani hadakozásunknak folytatásához feles költség kívántatván, annakokáért két millió pénzbeli segítség adását rendeltük.” (Az ónodi országgyűlés; 1707)

„Mindazok, akik ennek a háborúnak a végéig hűségesen kitartanak, földesuraik joghatósága alól örökre felszabadítottak legyenek. Gondoskodni fogunk lakóhelyükről is a hajdúvárosok mintájára különleges kiváltságok adományozásával.” (A sárospataki országgyűlés; 1708)

„A höchstadti csatavesztés megfosztott még a reményétől is annak, hogy egyesülhessek a bajor választófejedelemmel... Pedig ez volt az egyetlen alap, amelyre támaszkodva a háborút elkezdtem, mert igen jól láttam előre a nehézségeket...” (II. Rákóczi Ferenc emlékirataiból)

„Így tehát valójában senkinek sem kell kételkednie abban, hogy a királyi felség az előbb említett Magyarország és Erdély törvényeinek megtartásában, s azzal, hogy az országos méltóságokra e haza szülötteit emeli, az egész keresztény világnak bizonyoságot akar tenni arról, hogy Magyarország és az erdélyi fejedelemség iránti jószándék tekintetében ugyanazon királyi felségtől már nem is lehet kívánni többet.” (A szatmári béke; 1711)

A kuruc és a császári hadsereg létszáma Magyarországon

Azonosító
jel:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Szempontok	Elérhető	Elért
	pont	
Feladatmegértés	8	
Tájékozódás térben és időben	4	
Szaknyelv alkalmazása	6	
Források használata	10	
Eseményeket alakító tényezők feltárása	12	
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség	8	
Összpontszám	48	
	Osztószám 3	
Vizsgapont	16	

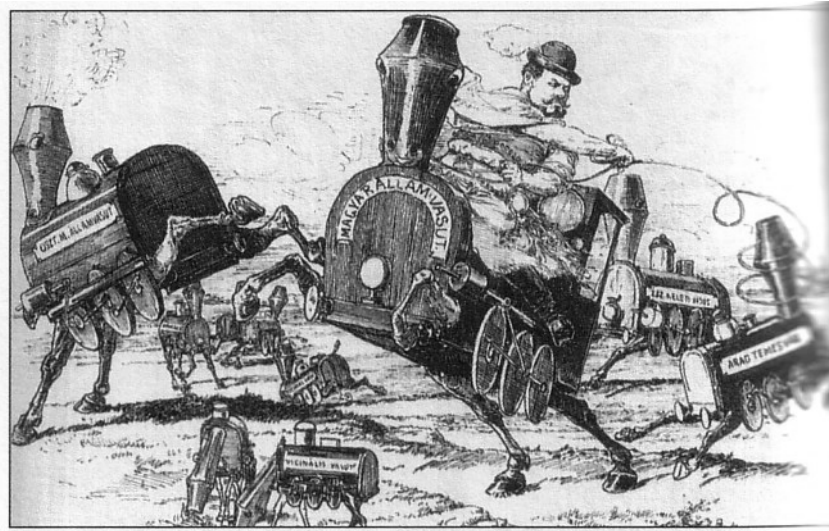

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

19. A feladat a dualizmus kori közlekedéssel kapcsolatos.

(rövid)

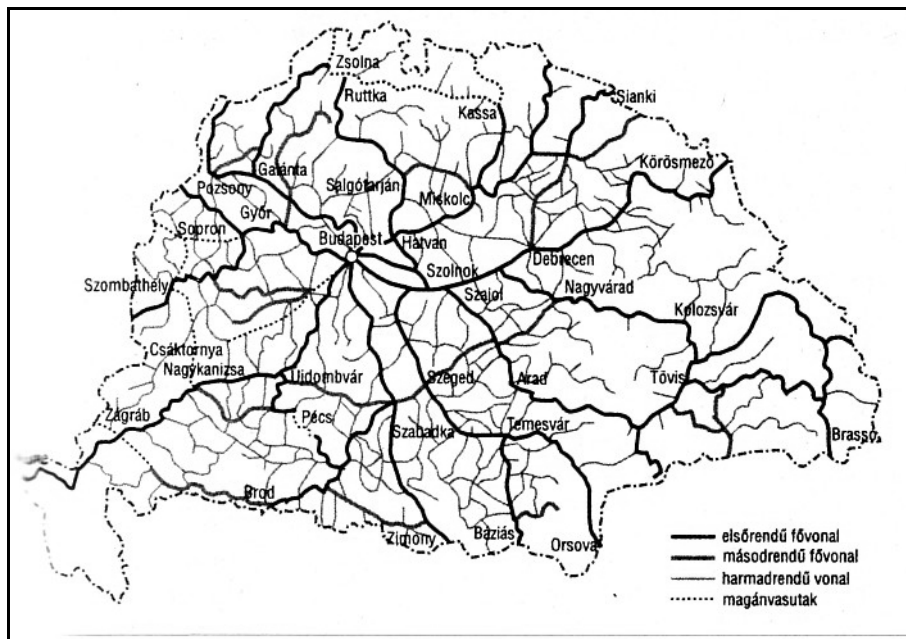
Mutassa be a források és ismeretei segítségével a vasútépítés folyamatát és eredményeit a korszakban!

Baross Gábor „megszelidíti” a (magán)vasutakat-karikatúra;1889

Év	A vasútvonalak hossza (km)	100 km ² -re jutó vasút (km)
1850	222	0,1
1867	2 285	0,8
1913	22 084	6,8

Magyarország vasúthálózatának fejlődése

A magyarországi vasúthálózat 1913-ban

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Szempontok	Elérhető	Elért
	pont	
Feladatmegértés	4	
Tájékozódás térben és időben	4	
Szaknyelv alkalmazása	4	
Források használata	6	
Eseményeket alakító tényezők feltárása	8	
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség	2	
Összpontszám	28	
	Osztószám 4	
Vizsgapont	7	

20. A feladat a reformkori gazdasági átalakulással kapcsolatos (hosszú) Mutassa be a források és ismeretei segítségével a tőkés átalakulás jellemzőit a reformkori magyar gazdaságban!

„Ha egynek pénzre van szüksége, minden jószági mellett is ugyan kaphat-e törvényes kamatra elegendőt könnyen és tüstént? [...] Hitel híja miatt csak felette nagy uzorával kaphatott. Hány birtokost ismerek magam, ki mindig pénzben szűkölködik, és kinek kincse maga előtt mindig el van zárva? És ez földesuraink és földbirtokaink állapotjának vázrajza, és ebből látszik, hogy inkább mende-monda teszi Hitelünk létét vagy nemlétét, mint fekvő jószág, ház, marha, gabona, bor, sat.”
(Széchenyi István: *Hitel*; 1830)

Kronológia:

1840 – Törvény a szabad gyáralapításról és a csódeljárásról.

1846 – Megnyitják az ország első vasútvonalát Pest és Vác között.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

„A pozsonyi Ullmann Ábrahám Izrael nagykereskedő 1782 óta részben bécsi, részben saját készítményű textilárakkal látogatta a pesti vásárokat. 1802-ben egyik fia, Mózes, már »előkelő« és jelentős vagyonú kereskedőnek számított Pozsonyban [...] 1831-ben mint nagykereskedő felvételt nyert a Polgári Kereskedelmi Testületbe. Gabonával és dohányjal kereskedett. Az 1830-as évek végétől tevékenységének súlypontja egyre inkább a hitelügyeletekre helyeződött át. A Pesti Kereskedelmi Bank megalapításának fő kezdeményezője és a Rotschildok után fő részvényese, 1843–1846 között egyik vezetője is volt. A bécsi Rotschild bankház érdekkörébe tartozva részt vett a korabeli legnagyobb vállalkozásokban: a Lánchíd és a Duna-balparti vasút építésében, de szerepe volt a Hengermalom és a Gyáralapító Társaság finanszírozásában is.” (Bácskai Vera történész)

1841	A gőzgépek	
	száma	összteljesítménye
Magyarország	11	120–130 lóerő
Örökös tartományok	337	7733 lóerő

Óbudai Hajógyár: részvénytársasági alapon létesült üzem, a legnagyobb osztrák bankházak (pl. Rothschild), nagybirtokosok (pl. Metternich) és magyar arisztokraták (Esterházy Pál, Széchenyi István) részvételével

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Szempontok	Elérhető	Elért
	pont	
Feladatmegértés	8	
Tájékozódás térben és időben	4	
Szaknyelv alkalmazása	6	
Források használata	10	
Eseményeket alakító tényezők feltárása	12	
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség	8	
Összpontszám	48	
	Osztószám 3	
Vizsgapont	16	

21. A feladat Kállay Miklós miniszterelnökségével kapcsolatos. (rövid)
Mutassa be a források és ismeretei segítségével, hogyan próbált Kállay Miklós miniszterelnök szakítani a németekkel és kilépni a háborúból!

„...én többé egyetlen nyílt, őszinte szót nem szólhatok. Ha csak annyit mondanék valakinek, akár csak négyszemközt is – kivéve néhány bizalmas, belső munkatársamat –, hogy nem is olyan biztos a német győzelem, kijelentésem futótűzként terjedne el, és veszélyeztetné küldetésemet... Mindent magamba kell zárnom, őszintén soha nem nyilatkozhatom meg, igyekezniem kell megtéveszteni ellenfeleimet...” (*Kállay Miklós emlékirataiból*)

„... Magyarország kapitulációját titokban tartják. A szövetségesek és a magyar kormány egyidejűleg teszik majd közzé a mindkét fél által elfogadott és alkalmasnak ítélt időpontban [...] Semmi körülmények között sem teszik e tényt nyilvánossá mindaddig, amíg a szövetségesek el nem érik Magyarország határait. [...] Magyarország fokozatosan csökkenti katonai együttműködését Németországgal, és visszavonja csapatait Oroszországból [...] Fokozatosan csökkenti gazdasági együttműködését is Németországgal, és megtagadja a németországi haditermelésben való részvételt [...] a magyar hadvezetőséget újjá kell szervezni, hogy ily módon a magyar hadsereg képes legyen a németektől visszavonulni, és megtámadni őket [...]” (*Magyarország és a szövetséges hatalmak között létrejött előzetes megállapodás; 1943. szeptember*)

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Ribbentrop német külügyminiszter és Kállay Miklós magyar miniszterelnök

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Szempontok	Elérhető	Elért
	pont	
Feladatmegértés	4	
Tájékozódás térben és időben	4	
Szaknyelv alkalmazása	4	
Források használata	6	
Eseményeket alakító tényezők feltárása	8	
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség	2	
Összpontszám	28	
	Osztósám 4	
Vizsgapont	7	

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

22. A feladat Magyarország jelenkori alkotmányos berendezkedésével kapcsolatos.

(hosszú)

Mutassa be a források és ismeretei segítségével a Magyar Köztársaság alkotmányos rendszerében a klasszikus hatalmi ágak (törvényhozói, végrehajtói, bírói) helyzetét és egymáshoz való viszonyát!

„19. § (1) A Magyar Köztársaság legfelsőbb államhatalmi és népképviselői szerve az Országgyűlés.

(2) Az Országgyűlés a népszuverenitásból eredő jogait gyakorolva biztosítja a társadalom alkotmányos rendjét, meghatározza a kormányzás szervezetét, irányát és feltételeit.

(3) E jogkörében az Országgyűlés

a) megalkotja a Magyar Köztársaság Alkotmányát

b) törvényeket alkot;

c) meghatározza az ország társadalmi-gazdasági tervét;

d) meghatározza az államháztartás mérlegét, jóváhagyja az állami költségvetést és annak végrehajtását;

e) dönt a Kormány programjáról; [...]

k) megválasztja a Köztársaság elnökét, a miniszterelnököt, az Alkotmánybíróság tagjait, az országgyűlési biztosokat, az Állami Számvevőszék elnökét és alelnökeit, a Legfelsőbb Bíróság elnökét és a legfőbb ügyészt; [...]

35.§ (1) A Kormány [...]

b) biztosítja a törvények végrehajtását;

c) irányítja a minisztériumok és a közvetlenül alárendelt egyéb szervek munkáját, összehangolja tevékenységüket; [...]

e) biztosítja a társadalmi-gazdasági tervek kidolgozását, gondoskodik megvalósulásukról; [...]

h) irányítja a fegyveres erők, a rendőrség és a rendészeti szervek működését. [...]

48.§ (1) A Legfelsőbb Bíróság elnökét a köztársasági elnök javaslatára az Országgyűlés választja, elnökhelyetteseit a Legfelsőbb Bíróság elnökének javaslatára a köztársasági elnök nevezi ki. A Legfelsőbb Bíróság elnökének megválasztásához az országgyűlési képviselők kétharmadának szavazata szükséges.

(2) A hivatásos bírákat törvényben meghatározott módon a köztársasági elnök nevezi ki.” (A Magyar Köztársaság Alkotmánya)

„A demokratikus jogállam alkotmányos követelménye a bírói hatalmi ág függetlensége: a bírászkodás ugyanis független a másik két hatalmi ág politikai meghatározottságától és annak változásaitól. A bírói függetlenség egyik alapvető alkotmányos garanciája a bíróságok igazgatásának a törvényhozó és a végrehajtó hatalmi ágtól való elkülönítése. [...]

Az 1997. évi LIX. alkotmánymódosító törvény megszüntette a végrehajtó hatalmi ágba tartozó igazságügyi miniszternek a bíróságok igazgatásával kapcsolatos jogosítványait, továbbá létrehozta az Országos Igazságszolgáltatási Tanácsot.” (Kondorosi Ferenc alkotmányjogász)

.....

.....

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Szempontok	Elérhető	Elért
	pont	
Feladatmegértés	8	
Tájékozódás térben és időben	4	
Szaknyelv alkalmazása	6	
Források használata	10	
Eseményeket alakító tényezők feltárása	12	
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség	8	
Összpontszám	48	
	Osztószám 3	
Vizsgapont	16	

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

	Maximális pontszám	Elért pontszám
I. Egyszerű, rövid feladatok	44	
II. Szöveges kifejtendő feladatok		
13. A népvándorlás	7	
14. Az ókori Athén	16	
15. II. ipari forradalom	7	
16. A náci Németország	16	
17. A magyar társadalom a XIV. században	7	
18. A Rákóczi-szabadságharc	16	
19. Dualizmus kori vasútépítés	7	
20. Reformkori gazdaság	16	
21. Kállay miniszterelnöksége	7	
22. A Magyar Köztársaság alkotmányos rendszere	16	
II. Szöveges kifejtendő feladatok	46	
I. + II. összesen Az írásbeli vizsgarész pontszáma	90	

_____
javító tanár

Dátum: .....

	elért pontszám	programba beírt pontszám
I. Egyszerű, rövid feladatok		
II. Szöveges kifejtendő feladatok		

_____
javító tanár

_____
jegyző

Dátum: .....

Dátum: .....